

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2016. évi december hó 20. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság a hivatali visszaélés büntette miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indított büntetőügyben a Szekszárdi Törvényszék 6.B.158/2015/10. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.rendű, id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottak bűnösök társtettesként elkövetett hivatali visszaélés büntetében (Btk.305.§ a) pont).
- Ezért a bíróság I.rendű vádlottat 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli. Egy napi tétel összegét 1.500 (egyezer-ötszáz) forintban állapítja meg. Az így kiszabott, összesen 450.000 (négyezer-ötszáz) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.
- Id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottakat 2-2 (kettő-kettő) évre próbára bocsátja.

Kötelezi I.rendű vádlottat 65.400 (hatvanötezer-négyezer) forint, id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottakat személyenként 46.790 (negyvenhatezer-hétszázkilencven) forint első- és másodfokú eljárásban felmerült büntetőügyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Szekszárdi Törvényszék a 2016. évi május hó 3. napján kelt 6.B.158/2015/10. számú ítéletével I.rendű vádlottat az ellene emelt felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette, id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottakat az ellenük emelt, társtettesként elkövetett hivatali visszaélés büntettének a vádja alól - a Be.6.§ (3) bekezdés a) pontjának I. fordulata alapján - felmentette.

Az ítélet ellen mindhárom vádlott terhére az ügyész jelentett be fellebbezést a felmentésük miatt, a vádlottak büntetőjogi felelősségének a megállapítása és velük szemben büntetés kiszabása érdekében.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal tartotta fenn, és a büntetőjogi felelősség váddal egyező megállapítását kérte. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság I.rendű vádlottat börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélje, a közügyek gyakorlásától tiltsa el, a Kecskeméti Járásbíróság 18.B.742/2011/32. számú ítéletével kiszabott 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés, valamint a Szekszárdi Törvényszék 6.B.66/2014/51. számú ítéletével

kiszabott 1 év 8 hónap, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását rendelje el. Id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottakkal szemben szabadságvesztés-büntetés kiszabására tett indítványt, annak próbaidőre történő felfüggesztése mellett.

A vádlottak és védőik a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mentesnek találta a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az kellően felderített és egyben hiánytalan, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírásoknak megfelelően folytatta le oly módon, hogy a felmerülő ténybeli kérdésekben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. Sajátossága volt ugyanis az ügynek, hogy a múltbeli történések rekonstruálását alapvetően egyező tartalmú bizonyítékok tették lehetővé, döntő részben olyan okiratok, melyek tartalmi hitelessége, bizonyító ereje megkérdőjelezhetetlen volt, de azok valóságát az eljárás résztvevői sem vitatták.

Ilyen okirati bizonyítékok voltak:

- a Szekszárdi Törvényszék 6.B.66/2014/55. számú, a Pécsi Ítéltábla Bf.I.86/2014/4. számú, 2015. január 27. napján jogerőre emelkedett határozata, melyben a bíróság I.rendű vádlottat befolyással üzérkedés büntette miatt 1 év 8 hónap szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette.
- Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 2015. február 5. napján megtartott üléséről készült jegyzőkönyv, mely szerint I.rendű vádlott a **kft1**-ben betöltött felügyelő bizottsági tisztségéről a jogerős elítélésre tekintettel 2015. évi február hó 4. napján azonnali hatállyal lemondott.
- a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testületének 2015. február 25. napján tartott közgyűléséről készült jegyzőkönyv és az azon született 13/2015. (II. 25.) határozat, amely szerint a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete az I. r. vádlott előterjesztése alapján a II. r. és a III. r. vádlottak támogató szavazatával I.rendű vádlott tartózkodása mellett I.rendű vádlott elnököt tisztségében megerősítette.
- a 2015. évi február hó 25. napján az I. r. vádlottat elnöki tisztségében megerősítő határozat meghozataláról készült jegyzőkönyvet Szekszárd Megyei Jogú Város aljegyzője, mint törvénysértőnek vélt határozatot továbbította a Tolna Megyei Kormányhivatalnak. Ezt követően a Tolna Megyei Kormányhivatal a Szekszárdi Törvényszéken kérelmet terjesztett elő a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, I.rendű vádlott ellen a nemzetiségi önkormányzat elnöke méltatlanságának megállapítása céljából.
- a Szekszárdi Törvényszék 8.Pk.20211/2015/7. számú, 2015. május 15. napján kelt és 2015. június 2-án jogerőre emelkedett végzésében I.rendű vádlottnak, mint a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének méltatlanságát megállapította.
- a bírósági döntés ellenére a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete a 2015. évi május hó 21. napján tartott rendkívüli ülésén a 22/2015. (V. 21.) számú határozatával

- melyet I.rendű vádlott maga is megszavazott -, három igen szavazattal továbbra is megerősítette az I. r. vádlottat elnöki tisztségében.

A fentiekben kiemelt bizonyítékok értékelésével az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás tehát teljes mértékben megalapozott, így az - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésére - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság tévesen következtetett azonban a vádlottak büntetőjogi felelősségének a hiányára, a helyesen megállapított tényekből helytelen jogi következtetést vont le. Miután a megállapított tényállás megalapozott volt, a Be.352.§ (1) bekezdés b) pontjában írt korlátok fel sem merülhettek és nem volt eljárásjogi akadálya az ügy érdemi felülbírálatának, lehetőség nyílt az anyagi jogszabályokat helytelenül alkalmazó törvényszék ítéletének megváltoztatására.

A vádlottak magatartásának helyes megítélése körében az ítéletábra az alábbiakra mutat rá.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban Njtv.) 102.§ (1) bekezdés d) pontja értelmében a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása a méltatlanság megállapításával megszűnik. A 107.§ (1) bekezdés c) pontja szerint méltatlanság miatt a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását, akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték. A 108.§ (1) bekezdés f) pontja alapján a méltatlanság megállapításával az elnöki megbízás is megszűnik.

A 107.§ (2) bekezdése azt a kötelezettséget írja elő a képviselőnek, hogy a - egyebek mellett a 107.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt - méltatlansági okról három napon belül köteles tájékoztatni a képviselő-testületet, közgyűlést, az illetékes választási bizottságot és a fővárosi és megyei kormányhivatalt.

Az I. r. vádlott a fentiekben írt kötelezettségének nem tett eleget, annak ellenére, hogy a 2015. évi január hó 27. napján történt jogerős elítéléséről - lévén, hogy a Pécsi Ítéletábra nyilvános ülésén ő maga is részt vett - tudomással bírt. Mindezt figyelmen kívül hagyva a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testületének 2015. évi február hó 25. napján tartott ülésén 5. napirendi pontként „A Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének tisztségében történő megerősítése” címmel terjesztett elő napirendi pontot képviselőtársai elé, amit a II. és III. r. vádlottak megszavaztak. Tette ezt az I. r. vádlott annak ellenére, hogy az Njtv. egyetlen rendelkezése sem ír elő arra vonatkozóan kötelezettséget, hogy az elnököt a tisztségében bármilyen okból meg kellene erősíteni.

Ennek nem volt más oka, mint az, hogy I.rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy a jogerős ítélet kézhezvételétől, illetve a méltatlansági ok beálltától számított három napon belül tájékoztatni kellett volna többek között a képviselő-testületet, azonban ő éppen ezzel ellentétesen cselekedett, amikor saját magát elnöki tisztségében a képviselő-testület két ülésén is megerősítette.

Az I. r. vádlottnak arra történő hivatkozása, hogy a Pécsi Ítéletábra jogerős döntését magára nézve nem ismerte el, azzal nem értett egyet - mivel az Alaptörvény szerint a bíróság jogerős ítélete mindenkire nézve kötelező -, jelen ügy megítélése szempontjából nem bír jelentőséggel.

Helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy miután a Szekszárdi Törvényszék nemperes eljárásban az elnök méltatlanságát - szabadságvesztésre ítéltése miatt - megállapította, amely az elnöki megbízatás megszűnésének önálló esete, a képviselő-testület a törvénynek meg nem felelő

döntés meghozatalával vagy mulasztással az elnöki megbízás megszűnését megakadályozni nem tudta, legfeljebb elodázní.

Az elsőfokú bíróság nem vitatható megállapításával szemben azonban az is tényként rögzíthető, hogy a vádlottak a rájuk vonatkozó törvény rendelkezéseinek megsértésével, hivatali köteleységük megszegésével I.rendű vádlottat jogtalan előnyhöz juttatták. 2015. évi január hó 27. napjától 2015. évi június hó 2. napjáig ugyanis - a vele szemben fennálló méltatlansági ok ellenére - továbbra is betölthette a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöki tisztségét, gyakorolhatta az ezzel együtt járó jogokat.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott mentelmi jog intézményét az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 73.§ (1) bekezdése az alábbiak szerint szabályozza: „A képviselő bíróság vagy hatóság előtt - képviselői megbízatásának ideje alatt és azt követően - nem vonható felelősségre leadott szavazata, továbbá a képviselői megbízatásának gyakorlása során a képviselői megbízatásával összefüggésben általa közölt tény vagy vélemény miatt.”

Az elsőfokú bíróságnak a bűnösség hiányára való következtetését a fenti jogszabály analóg módon történő téves alkalmazása okozta. A vádlottak büntetőjogi felelősségét ugyanis nem az adott kérdésben leadott szavazatuk, illetve képviselői megbízatásukkal összefüggésben közölt tény, vagy vélemény alapozza meg, hanem az Njtv., valamint a Szekszárdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának rájuk vonatkozó, kötelezettségeket tartalmazó rendelkezéseinek szándékos és tudatos megszegése.

Az Njtv. már idézett rendelkezései kógens szabályként írják elő a nemzetiségi önkormányzat képviselői - így jelen ügyben a vádlottak - részére az ún. méltatlansági eljárás lefolytatását, illetve azt is, hogy annak eredményeképpen csak egyfajta döntés hozható, mégpedig az I. r. vádlott képviselői megbízatásának megszüntetése. Ebben az esetben maga a törvény határozza meg a kötelezően követendő eljárást és az annak eredményeként kötelezően meghozandó döntést.

Ilyen körülmények mellett fel sem merülhetett, hogy a II. r. és III. r. vádlottaknak a kötelezően lefolytatandó méltatlansági eljárás során lehetőségük lett volna I.rendű vádlott képviselői megbízatásának megszüntetésén kívül más döntést hozni. Ennek ellenére azonban két esetben, 2015. évi február hó 5. napján és a 2015. évi május hó 21. napján is kötelezettségüket megszegve, tudatosan a vonatkozó törvényi előírásokkal ellentétes döntést hoztak, azzal az I. r. vádlottat elnöki tisztségében megerősítették.

A Btk.305.§ a) pontja értelmében a hivatali visszaélés büntettét az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, a hivatali köteletségét megszegi.

A vádlottak, mint a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének tagjai, a Btk.459.§ (1) bekezdésének 11/i. pontja alapján hivatalos személynek minősülnek, amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította.

A vádlottak tehát mint hivatalos személyek a törvényben és a szervezeti és működési szabályzatban előírt kötelezéseiket azért szegték meg, hogy az I. r. vádlott részére jogtalan előnyt szerezzenek, ezzel a Btk.305.§ a) pontjában meghatározott hivatali visszaélés büntettét elkövették.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság az ügyészi állásponttal, mely szerint I.rendű vádlott felbujtóként, míg id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottak társtettesként követték el a hivatali visszaélés

büntetett.

A következetesen érvényesülő ítélkezési gyakorlat szerint a hivatali visszaélés bűncselekménye, ha a többszöri köteleességszegés egyetlen jogtalan hátrány okozása, illetve előny szerzése céljából történik, egységgént értékelendő. Az irányadó tényállás szerint a vádlottak két alkalommal szegték meg köteleességüket ugyanabból a célból, hogy az I. r. vádlottat elnöki tisztségében megerősítsék, mindkét esetben az I. r. vádlott felhívására. Az első alkalommal csak a II. r. és a III. r. vádlott vett részt a határozat meghozatalában, míg a második alkalommal mindhárom vádlott. Kétségtelen, hogy az első döntés meghozatalakor az I. r. vádlott felbujtói magatartást tanúsított, a második döntés meghozatalában azonban már társtettesként vett részt. Így, miután a vádlottak által elkövetett cselekmény egységgént értékelendő, a másodfokú bíróság a vádlottak bűnösségét társtettesként elkövetett, a Btk.305.§ a) pontjában meghatározott hivatali visszaélés büntetettében állapította meg.

A vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását célzó ügyészi fellebbezés tehát megalapozottnak bizonyult.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők körében a másodfokú bíróság I.rendű vádlott vonatkozásában súlyosító körülményként értékelte büntetett előéletét, azt, hogy cselekményét kettő felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el, továbbá, hogy cselekménye a legutolsó elítélésével összefüggött. Enyhítőként értékelte az elkövetett bűncselekmény kisebb tárgyi súlyát, illetve annak enyhébb következményeit.

Id. II.rendű vádlott terhére súlyosító körülményként kellett értékelni a büntetett előéletét, míg ifj. III.rendű vádlott vonatkozásában súlyosító körülmény nem merült fel, a büntetlen előélete enyhítő körülmény volt.

A bűnösségi körülményeket értékelve a másodfokú bíróság a kifogásolható életvezetésű I.rendű vádlottal szemben is eltúlzottan súlyosnak találta az ügyész által indítványozott szabadságvesztés kiszabását, ezért őt a Btk.50.§ (1) és (3) bekezdése alapján pénzbüntetésre ítélte.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét az elkövetett cselekmény tárgyi súlyára és az I. r. vádlott előéletére figyelemmel 300 napi tételben határozta meg, míg az egy napi tétel összegét a jövedelmi és vagyoni viszonyait figyelembe véve 1.500 forintban.

A Btk.79.§-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez ezen büntetés és annak a másodfokú bíróság által meghatározott mértéke is elegendő.

A pénzbüntetésnek meg nem fizetése esetén a szabadságvesztésre történő átváltoztatása a Btk.51.§ (2) bekezdésén alapszik.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint id. II.rendű és ifj. III.rendű vádlottakkal szemben nem volt szükséges büntetés kiszabása, ezért a II. és III. r. vádlottakat a Btk.65.§(1) és (3) bekezdése alapján 2-2 évre próbára bocsátotta.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Be.372.§ (1) bekezdésében írtak szerint a bűnösségre, a büntetőjogi jogkövetkezményekre, illetve a büntügyi költség viselésére vonatkozó részében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelező rendelkezés a Be.338.§ (1) bekezdésén, és a 381.§ (1) bekezdésén alapul.

Pécs, 2016. december 20.

Dr. Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő